UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

17 päivänä toukokuuta 2011 *

Asiassa T-341/09,

Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Álava, kotipaikka Amurrio (Espanja),

Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Bizkaia, kotipaikka Leioa (Espanja), ja

Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Getaria, kotipaikka Getaria (Espanja),

edustajinaan asianajajat J. Grimau Muñoz ja J. Villamor Muguerza,

kantajina,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

vastaan

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehenään J. Crespo Carrillo,

vastaajana,

jossa on kyse kanteesta, joka on nostettu SMHV:n toisen valituslautakunnan 4.6.2009 (asia R 197/2009-2) tekemästä päätöksestä, joka koskee hakemusta sanamerkin TXAKOLI rekisteröimiseksi yhteisön tavaramerkiksi,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja O. Czúcz (esittelevä tuomari) sekä tuomarit I. Labucka ja K. O'Higgins,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 27.8.2009 jätetyn kannekirjelmän,

ottaen huomioon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 30.10.2009 jätetyn vastineen,

ottaen huomioon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 30.12.2009 jätetyn kantajan vastauskirjelmän,

ottaen huomioon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 9.2.2010 jätetyn vastaajan vastauskirjelmän,

ottaen huomioon 26.10.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Álava, Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Bizkaia ja Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Getaria tekivät 30.5.2008 yhteisön yhteismerkin rekisteröintiä koskevan hakemuksen sisämarkkinoiden harmonisointivirastolle (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) yhteisön tavaramerkistä 20.12.1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 40/94 (EYVL 1994, L 11, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna (korvattu yhteisön tavaramerkistä 26.2.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 207/2009 (EUVL L 78, s. 1)), nojalla.

2 Tavaramerkki, jonka rekisteröintiä haettiin, on sanamerkki TXAKOLI.

3 Tavarat ja palvelut, joita varten rekisteröintiä haettiin, kuuluvat tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevaan, 15.6.1957 tehtyyn Nizzan sopimukseen, sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna, pohjautuvan luokituksen luokkiin 33, 35, 41 ja 43, ja ne vastaavat kunkin luokan osalta seuraavaa kuvausta:

– luokka 33: ”Txakoli (chacolí)”

– luokka 35: ”Kokonaisuudessaan txakoliin liittyvät tukku- ja vähittäismyyntipalvelut, myyntipalvelut maailmanlaajuisissa tietoverkoissa, vienti- ja tuontipalvelut, mainonta, myynninedistäminen ja kaupalliset yksinoikeudet”

– luokka 41: ”Txakoliin liittyvä koulutus-, vapaa-ajan- ja kulttuuritoiminta”

– luokka 42: ”Kokonaisuudessaan txakolin valmistamiseen liittyvät tieteelliset ja teknologiset palvelut, teollinen tutkimus ja laadunvarmistus”.

4 Tutkija hylkäsi 11.12.2008 tekemällään päätöksellä rekisteröintihakemuksen asetuksen N:o 40/94 7 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan (joista on tullut asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan b ja c alakohta) nojalla.

5 Kantajat valittivat 4.2.2009 tästä päätöksestä SMHV:oon asetuksen N:o 40/94 57–62 artiklan (joista on tullut asetuksen N:o 207/2009 58–64 artikla) mukaisesti.

6 SMHV:n toinen valituslautakunta hylkäsi valituksen 4.6.2009 tekemällään päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös), koska haettu tavaramerkki oli kuvaileva ja koska siltä puuttui kyseessä olevien tavaroiden ja palveluiden osalta asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettu erottamiskyky.

7 Asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetusta hylkäysperusteesta valituslautakunta totesi, että termi ”txakoli” (espanjaksi ”chacolí”) löytyy Diccionario de la Lengua española de la Real Academia Española -sanakirjasta, jossa se on määritelty seuraavasti: ”kevyt, hieman hapokas Baskimaassa, Cantabriassa ja Chilessä tuotettu viini”. Valituslautakunta katsoi tällä perusteella, ettei kohdeyleisö miellä tätä ilmaisua tavaramerkiksi vaan tietyn tyyppisen viinin nimitykseksi.

8 Vaikka valituslautakunta katsoi, että ilmaisu vastasi perinteisiä merkintöjä ”chacolí” tai ”txakolina” ja että se oli varattu Espanjan lainsäädännön ja unionin lainsäädännön (erityisesti neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 soveltamista koskevista eräistä yksityiskohtaisista säännöistä tiettyjen viinituotteiden kuvauksen, nimityksen, tarjontamuodon ja suojauksen osalta 29.4.2002 annetun komission asetuksen (EY) N:o 753/2002 (EYVL L 118, s.1) liitteen III) mukaisesti sellaisilla alkuperämerkinnöillä suojatuille viineille, joiden sääntelyneuvostoja kantajat ovat, valituslautakunta katsoi myös, ettei ilmaisua – kuten ei muutakaan perinteistä merkintää – voida monopolisoida yksittäisellä tavaramerkillä tai yhteismerkillä, koska sen on oltava vapaasti sellaisten tämäntyyppisen viinin tuottajayritysten käytössä, joilla on tai joilla voi tulevaisuudessa olla oikeus käyttää tätä perinteistä merkintää.

9 Asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta hylkäämisperusteesta valituslautakunta totesi, että haetulta tavaramerkiltä puuttui välttämättä erottamiskyky kyseessä olevien tavaroiden ja palveluiden osalta, koska se koostui pelkästään sellaista tietyn tyyppistä hakemuksessa tarkoitettua viiniä koskevasta perinteisestä merkinnästä, johon kyseessä olevat palvelut viittaavat.

Asianosaisten vaatimukset

10 Kantaja vaatii pääasiallisesti, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa SMHV:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

11 SMHV vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

12 Kantajat vetoavat pääasiallisesti kahteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee asetuksen N:o 207/2009 66 artiklan 2 kohdan rikkomista ja toinen saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan rikkomista. Ne vetoavat muun muassa eräisiin luonteeltaan poliittisiin lausumiin, jotka tukevat niiden väitteitä, ja eräisiin väitteisiin, jotka koskevat syrjintäkiellon periaatetta.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 207/2009 66 artiklan 2 kohdan rikkomista

Asianosaisten lausumat

13 Kantajat myöntävät, että ilmaisu ”txakoli” on kaikkien asetuksella N:o 753/2002 suojattujen perinteisten täydennysmerkintöjen tavoin asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu kuvaileva merkintä, mutta toteavat, että säännöksessä tarkoitettua ehdotonta hylkäysperustetta ei voida tässä tapauksessa soveltaa. Ne katsovat, että vaikka ilmaisu ”txakoli” on merkintä, jota voidaan elinkeinotoiminnassa käyttää osoittamaan tavaran ja kysymyksessä olevien palvelujen maantieteellistä alkuperää, se voidaan rekisteröidä asetuksen N:o 207/2009 66 artiklan 2 kohdan, jonka mukaan poiketen 7 artiklan 1 kohdan c alakohdasta yhteisön yhteismerkkinä voivat olla tällaiset merkit tai merkinnät, nojalla.

14 Tältä osin kantajat väittävät, että koska asetuksessa N:o 753/2002 ja Espanjan lainsäädännössä ”chacolí” tai ”txakolina” ja ”txakoli” hyväksytään perinteisiksi täydennysmerkinnöiksi ainoastaan alkuperänimityksillä varustetuille viineille, joiden sääntelyneuvostoja kantajat ovat, ilmaisua ”txakoli” käytetään yksinomaan näiden viinien tunnistamiseen, eivätkä viinintuottajat voi käyttää sitä alkuperänimityksiä koskevien alueiden ulkopuolella. Ne katsovat erityisesti, että ilmaisun hyväksyminen perinteiseksi merkinnäksi edellyttää, että se yhdistetään yhdessä maantieteellisen merkinnän kanssa sen viinin erityispiirteen alkuperään, jota se osoittaa. Ne katsovat myös, että kohdeyleisö yhdistää ilmaisun ”txakoli” Baskimaahan (Espanja) ilmaisun alkuperän ja kirjoitusasun vuoksi, ja siksi ne katsovat, että ilmaisu on maantieteellisen alkuperän osoittaja.

15 Ne vetoavat myös eräiden väitetysti rinnastettavien tavaramerkkien rekisteröintiin.

16 SMHV kiistää nämä väitteet.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

17 Asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan sellaisia tavaramerkkejä ei rekisteröidä, ”jotka muodostuvat yksinomaan sellaisista merkeistä tai merkinnöistä, joita voidaan elinkeinotoiminnassa käyttää osoittamaan tavaroiden tai palvelujen lajia, laatua, määrää, käyttötarkoitusta, arvoa tai maantieteellistä alkuperää, tavaroiden valmistusajankohtaa tai palvelujen suoritusajankohtaa taikka muita tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksia”.

18 Asetuksen 7 artiklan 1 kohdan c alakohdalla pyritään siihen yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen, että merkkejä tai ilmauksia, joilla kuvaillaan sentyyppisten tavaroiden tai palveluiden ominaisuuksia, joita varten rekisteröimistä on haettu, on jokaisen saatava vapaasti käyttää. (ks. asia C-191/01 P, SMHV v. Wrigley, tuomio 23.10.2003, Kok., s. I-12447, 31 kohta ja asia T-343/07, allsafe Jungfalk v. SMHV (ALLSAFE), tuomio 25.3.2009, 20 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

19 Asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja merkkejä ja merkintöjä ovat näin ollen vain merkit ja merkinnät, joita voidaan kohdeyleisön näkökulmasta katsottuna normaalisti käyttää niiden tavaroiden tai palvelujen kuvaamiseen tavaroihin tai palveluihin, joille rekisteröintiä on haettu, joko suoraan tai mainitsemalla tavaran tai palvelun oleellinen ominaisuus (ks. em. asia ALLSAFE, tuomion 21 kohta). Näin on silloin, kun kohdeyleisön kannalta on olemassa suora ja konkreettinen yhteys merkin ja kysymyksessä olevien tavaroiden ja palvelujen välillä

(ks. vastaavasti asia T-311/02, Lissotschenko ja Hentze v. SMHV (LIMO), tuomio 20.7.2004, Kok., s. II-2957, 30 kohta ja asia T-173/03, Geddes v. SMHV (NURSERY-ROOM), tuomio 30.11.2004, Kok., s. II-4165, 20 kohta).

20 Näin ollen kuvailevuutta on arvioitava yhtäältä suhteessa niihin tavaroihin tai palveluihin, joita varten rekisteröintiä on haettu, ja toisaalta suhteessa siihen, miten kohdeyleisö mieltää tavaramerkin (ks. analogisesti asia T-79/00, Rewe-Zentral v. SMHV, tuomio 27.2.2002, Kok., s. II-705, 27 kohta ja yhdistetyt asiat T-79/01 ja T-86/01, Bosch v. SMHV (Kit Pro ja Kit Super Pro), tuomio 20.11.2002, Kok., s. II-4881, 20 kohta).

21 Asetuksen N:o 207/2009 66 artiklassa säädetään lisäksi seuraavaa:

”1. Yhteisön yhteismerkkinä voi olla yhteisön tavaramerkki, joka on tällä tavalla nimetty hakemusta jätettäessä ja joka voi erottaa haltijana olevan yhteenliittymän jäsenten tavarat tai palvelut muiden yritysten tavaroista tai palveluista. – –

2. Poiketen siitä, mitä 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään, 1 kohdassa tarkoitettuna yhteisön yhteismerkkinä voi olla merkki tai merkintä, jota voidaan kaupassa käyttää tarkoittamaan tavaroiden tai palvelujen maantieteellistä alkuperää. – –”

22 Valituslautakunta vahvisti käsiteltävässä asiassa tutkijan arvion ja katsoi, että kohdeyleisön eli baskimaalaisen ja espanjalaisen keskivertokuluttajan näkökulmasta ilmaisu ”txakoli” osoittaa viinityyppiä, jota varten rekisteröintiä haettiin ja johon kyseessä olevissa palveluissa viitattiin, ja että se oli siksi ristiriidassa asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan kanssa.

23 Alustavasti on katsottava, että vaikka kantajat eivät kiistä valituslautakunnan kohdeyleisöä koskevaa määritelmää, kohdeyleisöä ei ole syytä rajoittaa ainoastaan baskimaalaisiin ja espanjalaisiin keskivertokuluttajiin, koska ilmaisut ”txakoli” tai ”chacolí” osoittavat viinityyppiä, jota varten rekisteröintiä haettiin (ks. edellä 3 kohta), ja koska tätä ilmaisua ei ole käännetty muille unionin kielille. Tällä täsmennyksellä ei kuitenkaan ole vaikutusta valituslautakunnan arvioon.

24 Kantajat väittävät, että ilmaisu ”txakoli” on asetuksen N:o 207/2009 66 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu merkintä, jota voidaan elinkeinotoiminnassa käyttää osoittamaan sen tavaran ja niiden palveluiden maantieteellistä alkuperää, joita varten rekisteröintiä on haettu, koska se on asetuksella N:o 753/2002 suojattu perinteinen täydennysmerkintä – ja siksi varattu yksinomaan niitä koskevalla alkuperänimityksellä varustetuille viineille – ja koska se on peräisin Baskimaasta ja kirjoitettu baskiksi.

25 On todettava, että asetus N:o 753/2002, johon kantajat vetoavat, on kumottu riidanalaisen päätöksen tekemispäivän ja kanteen nostamisen välisenä aikana neuvoston asetuksen (EY) N:o 479/2008 soveltamista koskevista eräistä yksityiskohtaisista säännöistä tiettyjen viinialan tuotteiden suojattujen alkuperänimitysten, maantieteellisten merkintöjen ja perinteisten merkintöjen sekä merkintöjen ja esittelyn osalta 14.7.2009 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 607/2009 (EUVL L 193, s. 60). Asetuksen N:o 753/2002 tavoin asetuksessa N:o 607/2009 ”chacolí” ja ”txakolina” mainitaan sellaisten viinien osalta, jotka on varustettu alkuperänimityksillä ja joiden sääntelyneuvostoja kantajat ovat. Uudessa perusasetuksessa eli maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) 22.10.2007 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1234/2007 (EUVL L 299, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna, ei sen sijaan enää käytetä ilmaisua ”perinteinen täydennysmerkintä”.

26 Ensinnäkin kantajien väitteistä, joilla pyritään osoittamaan, että ”txakoli” on maantieteellinen merkintä, on todettava, että vaikka tämän ilmaisun oletettaisiin vastaavan kantajan esittämällä tavalla ilmaisuja ”chacolí” ja ”txakolina”, se ei ole niiden tavoin muuta kuin asetuksessa N:o 753/2002 tarkoitettu perinteinen täydennysmerkintä eikä suojattu alkuperänimitys tai suojattu maantieteellinen merkintä. Viinialaa koskevassa lainsäädännössä suojatuiksi alkuperänimityksiksi on hyväksytty ”txakoli de Álava”, ”txakoli de Bizkaia” ja ”txakoli de Getaria”, ja ne sisältävät ilmaisun ”txakoli” lisäksi maakunnan tai tietyn paikan nimen, jotka osoittavat kyseessä olevan viinin tosiasiallisen maantieteellisen alkuperän, viinin yhteisestä markkinajärjestelystä 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 (EUVL L 179, s. 1) – joka oli asetusta N:o 1234/2007 edeltävä perusasetus ja johon asetus N:o 753/2002 perustui – 52 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan, jossa säädettiin siitä, että jäsenvaltiot saattoivat sallia, että määritellyn alueen nimeen liitetään tuotteen tyyppiä koskeva täsmennys, sallimalla tavalla.

27 Maantieteellisten merkintöjen – laajassa merkityksessä – ja perinteisten merkintöjen erottelu ilmeni selvästi asetuksesta N:o 1493/1999, kun 47 artiklan 2 kohdan e alakohdassa säädettiin, että säännöt, jotka koskevat tiettyjen asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden kuvausta, nimitystä ja tarjontamuotoa sekä tiettyjen merkintöjen suojaa, sisältävät säännöksiä, jotka koskevat maantieteellisten ja perinteisten merkintöjen käyttöä.

28 Yksi näistä säännöksistä on asetuksen N:o 753/2002 23 artikla, jossa perinteinen täydennysmerkintä määriteltiin ilmaisuksi, ”jota perinteisesti käytetään tuottajajäsenvaltiossa kuvaamaan [maantieteellisellä merkinnällä varustettuja pöytäviinejä ja määritetyllä alueella tuotettuja laatuviinejä] ja joka viittaa erityisesti viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmään taikka viinin laatuun, väriin, [paikan tyyppiin] tai kyseiseen viiniin liittyvään historialliseen tapahtumaan ja joka määritellään tuottajajäsenvaltion lainsäädännössä käytettäväksi kyseisten niiden alueella

tuotettujen viinien kuvauksessa". Asetuksessa N:o 753/2002 tarkoitetut perinteiset täydennysmerkinnät olivat näin ollen ilmaisuja, jotka kuvasivat tiettyjä viinin tyypillisiä piirteitä, valmistuspaikkaa tai historiaa eikä sen maantieteellistä alkuperää.

29 Tämän päätelmän vahvistaa se, että monet perinteiset merkinnät, joita suojattiin asetuksella N:o 753/2002 ja joita nyttemmin suojataan asetuksella N:o 607/2009, liittyvät merkittävään määrään alkuperänimityksiä, jotka voivat joissakin tapauksissa kattaa yhden tai jopa useamman jäsenvaltion, minkä vuoksi ei voida katsoa, että ilmaisun luokittelu perinteiseksi täydennysmerkinnäksi muuttaa sen maantieteelliseksi merkinnäksi, eikä varsinkaan, että tämä luokittelu ainoastaan vahvistaisi ilmaisun olevan jo sellaisenaan viinien maantieteellistä alkuperää osoittava merkintä.

30 Toisin kuin kantajat väittävät, asetuksessa N:o 753/2002 ei myöskään säädetty siitä, että ilmaisun hyväksyminen perinteiseksi merkinnäksi edellyttäisi, että se yhdistetään viinien maantieteellisen merkinnän kanssa niiden viinien erityispiirteen alkuperään, joita se osoittaa.

31 Asetuksen N:o 753/2002 alkuperäisen version 24 artiklan 6 kohdassa säädettiin, että "perinteisten merkintöjen" avulla pitää voida tunnistaa, että tällä maantieteellisellä merkinnällä varustetut viinit olivat peräisin maantieteellisen merkinnän osoittamasta paikasta, kun perinteisellä merkinnällä ilmaistu viinin erityispiirre voitiin yhdistää olennaisesti kyseiseen maantieteelliseen alkuperään. Muun muassa tämä kohta poistettiin kuitenkin 1.2.2004 alkaen asetuksen (EY) N:o 753/2002 muuttamisesta 20.2.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 316/2004 (EUVL L 55, s. 16). Asetuksen N:o 316/2004 johdanto-osan toisesta ja kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee, että poistamisella pyrittiin vastaamaan eräiden kolmansien valtioiden arvosteluun, joka koski sitä, että tietyt perinteiset merkinnät – eli ne, jotka ilmenevät luettelosta, jossa merkinnät "chacolí" ja "txakolina" oli mainittu – oli säännöksessä varattu pelkästään Euroopan unionin viineille.

32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi 15.3.2006 asiassa T-226/04, Italia vastaan komissio (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa), antamallaan tuomiolla Italian tasavallan asetusta N:o 316/2004 koskevan kanteen, jossa Italia väitti, että ”perinteiset merkinnät” muodostivat ainoastaan kokonaisuuden yhdessä maantieteellisten merkintöjen kanssa.

33 Näillä perusteilla on katsottava, että vaikka viinialan lainsäädännössä, johon kantajat vetoavat, yhdistetään ilmaisut ”chacolí” ja ”txakolina” ja jopa ilmaisu ”txakoli” alkuperänimityksillä varustettuihin viineihin, joiden sääntelyneuvostoja kantajat ovat, näitä ilmaisuja pidetään kyseisessä lainsäädännössä pelkästään osoituksena viinien erityispiirteestä eikä osoituksena niiden maantieteellisestä alkuperästä, ja näin on, vaikka näiden ilmaisujen – ja erityisesti ilmaisun ”txakoli” – ja Baskimaan välillä väitetään olevan yhteys.

34 Kantajan väitteet, joiden mukaan tämä ilmaisu on ”pohjimmiltaan” maantieteellinen merkintä, on näin ollen hylättävä.

35 Joka tapauksessa on todettava, että asetuksen N:o 207/2009 66 artiklan 2 kohtaa, jossa säädetään saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan hylkäysperustetta koskevasta poikkeuksesta, ei pidä tulkita niin laajasti, että se kattaisi merkit, jotka ovat vain pohjimmiltaan maantieteellisiä merkintöjä (ks. vastaavasti asia T-190/03, Olesen v. komissio, tuomio 30.6.2005, Kok. H., s. I-A-181 ja II-805, 47 kohta).

36 Viinimarkkinoiden erityisluonteesta on huomattava, että kun kantajien SMHV:lle esittämää rekisteröintihakemusta tutkitaan, sen myöntäminen, että ilmaisu ”txacoli” normaalisti osoittaa tai sitä voidaan kohdeyleisön näkökulmasta katsottuna normaalisti käyttää osoittamaan Baskimaata kyseisen viinin maantieteellisenä alkuperänä, merkitsi niiden viranomaisten toimivallan loukkaamista, jotka osallistuvat

menettelyihin, joissa luodaan uusia ilmaisun (tai sitä vastaavien ilmaisujen ”chacolí” tai ”txakolina”) sisältäviä suojattuja alkuperänimityksiä tai maantieteellisiä merkintöjä tai joissa lisätään näihin merkintöihin liittyvien nimitysten määrää.

37 Näiden viranomaisten tehtävänä on kuitenkin määritellä harkintavaltansa rajoissa – ja tutkittuaan kaikki merkitykselliset tekijät, kuten ne, jotka osapuolet ovat tässä asiassa esittäneet –, onko ilmaisua ”txakoli” suojattava kyseessä olevan viinin maantieteellisen alkuperän osoituksena, ja tämä on tehtävä noudattamalla asetuksessa N:o 1234/2007 säädettyä erityistä menettelyä, jossa muun muassa henkilöille, joita asia koskee, on annettu erityisiä oikeuksia ja joka mahdollistaa komission asiaa koskevan lopullisen päätöksen riitauttamisen unionin tuomioistuimissa.

38 Toiseksi rekisteröidyistä tavaramerkeistä, joihin kantajat vetoavat, on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätökset, jotka SMHV:n valituslautakuntien on tehtävä asetuksen N:o 40/94 perusteella ja jotka koskevat merkin rekisteröintiä yhteisön tavaramerkiksi, kuuluvat sidotun harkinnan eivätkä vapaan harkinnan piiriin. Päätösten laillisuutta on näin ollen arvioitava yksinomaan tämän asetuksen perusteella eikä valituslautakuntien aikaisemman käytännön perusteella (asia C-412/05 P, Alcon v. SMHV, tuomio 26.4.2007, Kok., s. I-3569, 65 kohta ja asia T-346/04, Sadas v. SMHV - LTJ Diffusion (ARTHUR ET FELICIE), tuomio 24.11.2005, Kok., s. II-4891, 71 kohta).

39 On kuitenkin todettava, että tavaramerkit, joihin kantajat vetoavat, eivät ole nyt käsiteltävässä asiassa merkityksellisiä, koska kysymys ei ole asetuksen N:o 207/2009 66 artiklan 2 kohdan nojalla rekisteröidyistä kuvailevista yhteismerkeistä vaan yksittäisistä tavaramerkeistä, jotka eivät ole 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan vastaisia. Erityisesti kaksi ensimmäistä ovat kuviomerkkejä, jotka sisältävät kantajien mainitsemien ilmaisujen ”zumo” ja ”don sabor mosto” lisäksi erittäin erottamiskykyisiä kuvio-osia.

Sanamerkistä MOSTO on todettava, että ”mosto” merkitsee espanjaksi käymätöntä rypälemehua ja että sitä ei ole kantajan väitteistä poiketen rekisteröity käymätöntä rypälemehua varten.

40 Edellä esitetyn perusteella valituslautakunta ei tehnyt virhettä, kun se ei soveltanut asetuksen N:o 207/2009 66 artiklan 2 kohtaa asetuksen 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan hylkäysperusteen sulkemiseksi pois.

Toinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan rikkomista

Asianosaisten lausumat

41 Kantajat vetoavat siihen, että suojan antaminen perinteiselle merkinnälle asetuksen N:o 753/2002 perusteella edellyttää, että perinteinen merkintä on samankaltainen sen maantieteellisen merkinnän kanssa, jonka avulla perinteinen merkintä yhdistetään tiettyyn alueeseen, ja väittävät, että ilmaisun ”txakoli” erottamiskyky perustuu siihen suoraan yhteyteen, joka sillä on Baskimaan kanssa, ja että kyseisen erottamiskyvyn olemassaoloa koskeva näyttö perustuu siihen, että ilmaisu on varattu alkuperänimityksille, joiden sääntelyneuvostoja kantajat ovat. Ne katsovat myös, että ilmaisun ”txakoli” käytön yksinoikeus perustuu siihen, että se on tässä asetuksessa luokiteltu perinteiseksi merkinnäksi suhteessa kantajien alkuperänimityksiin.

42 Vain selitykseksi kantajat toteavat, että niiden näkemys vahvistettiin Baskimaan Tribunal Superior de Justician (ylimmän oikeusasteen tuomioistuin) 4.6.2007 antamassa tuomiossa, joka koskee sellaiselle baskimaalaiselle tuottajalle määrätyn sakon laillisuutta, joka oli käyttänyt ilmaisua osoittamaan viinejään; tuomiossa katsottiin,

etteivät tuottajat, joilla ei ollut oikeutta kantajien alkuperänimityksiin, voineet käyttää ilmaisua ”txakoli” ja että yhdessä näiden nimitysten kanssa ilmaisu liittyi niiden erityispiirteiden alkuperään, joita se kuvasi.

43 Vetoamalla alkuperänimityksiä, joiden sääntelyneuvostoja kantajat ovat, koskeviin kansallisiin säännöksiin kantajat toteavat, että ilmaisut ”chacolí”, ”txakoli” tai ”txakolina” ovat sellaisenaan erityisiä ja että ne ovat alkuperänimityksistä hyötyvien viininviljelijöiden ja tuottajien toimien ansiosta maineeltaan tunnettuja ja erottuvia, koska ne on määritelty täsmällisesti näissä säännöksissä.

44 SMHV kiistää nämä väitteet.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

45 On katsottava, että kantajat tyytyvät pääasiallisesti toistamaan väitteet, jotka ne esittävät ensimmäisen kanneperusteen tueksi ja jotka on hylätty edellä.

46 Väitteestä, jonka mukaan ilmaisun ”txakoli” käytön yksinoikeus perustuu siihen, että se on luokiteltu ”perinteiseksi merkinnäksi” asetuksessa N:o 753/2002, on huomattava, että vaikka tämän yksinoikeuden oletettaisiin olevan todellinen – minkä valituslautakunta on hyväksynyt SMHV:sta poiketen –, tämä yksinoikeus on merkityksetön sen rekisteröintihakemuksen tutkimisen kannalta, jonka kantajat ovat SMHV:lle esittäneet ja jota riidanalainen päätös koskee. On nimittäin niin, ettei muihin unionin oikeuden säännöksiin perustuva yksinoikeus merkitse automaattisesti sitä, että kyseessä oleva merkki rekisteröidään yhteisön tavaramerkiksi. Rekisteröinti antaa haltijalle

erityisiä oikeuksia, joihin kuuluu mahdollisuus hyötyä yksinoikeudesta ajallisesti määrittelemättömän ajan – edellyttäen, että muodollisuudet, jotka koskevat tavaramerkin uudistamista, on täytetty (ks. asetuksen N:o 207/2009 46 artikla) – mutta jotka eivät perustu muihin, esimerkiksi maatalouspolitiikan alaan kuuluviin, säännöksiin.

47 Tribunal Superior de Justician 4.6.2007 antamasta tuomiosta on huomattava, että kantajat toteavat vetoavansa siihen yksinomaan selityksenä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on joka tapauksessa niin, että kansallisten tuomioistuinten oikeuskäytäntö on ainoastaan seikka, joka voidaan pelkästään ottaa huomioon yhteisön tavaramerkkiä rekisteröitäessä mutta joka ei ole rekisteröinnin kannalta ratkaiseva (ks. asia T-337/99, Henkel v. SMHV (Punavalkoinen pyöreä tabletti), tuomio 19.9.2001, Kok., s. II-2597, 58 kohta; ks. myös vastaavasti asia T-129/04, Develey v. SMHV (Muovipullon muoto), tuomio 15.3.2006, Kok., s. II-811, 32 kohta). Edellä esitetyn perusteella kantajan väitteet, jotka perustuvat tähän tuomioon, ovat sekä perusteettomia että merkityksettömiä.

48 Lopuksi väitteestä, jonka mukaan ilmaisut ”chacolí”, ”txakoli” tai ”txakolina” ovat sellaisenaan erityisiä, erottuvia ja maineeltaan tunnettuja, on huomattava, että asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 5 kohdassa vaadittiin näiden edellytysten täyttymistä ilmaisun luokittelemiseksi perinteiseksi merkinnäksi ja että ne siten ovat yhteisiä kaikille näille merkinnöille. Kun kuitenkin otetaan huomioon asetusten N:o 753/2002 ja N:o 207/2009 tarkoitukset, on katsottava, että erottuvuus, johon näistä asetuksista ensimmäisessä viitataan, koskee sitä, että ilmaisun avulla on voitava tunnistaa kyseessä olevan viinin erityispiirre, eikä sen kykyä erottaa yrityksen tavarat ja palvelut muiden yritysten tavaroista ja palveluista jälkimmäisen asetuksen 4 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Se, että ilmaisun katsotaan olevan erottuva ja maineeltaan tunnettu luokiteltaessa sitä perinteiseksi merkinnäksi, on näin ollen nyt esillä olevassa asiassa merkityksetöntä.

49 Näissä olosuhteissa kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan rikkomista, on hylättävä.

Väitteet, jotka koskevat eräitä poliittisia lausuntoja ja syrjintäkiellon periaatetta

Asianosaisten lausumat

50 Kantajat ovat esittäneet unionin yleiselle tuomioistuimelle Baskimaan itsehallintoalueen parlamentin, Juntas Generales de Álavan ja erään Espanjan parlamentin valiokunnan viralliset lausunnot, joissa todetaan, että nämä elimet tukevat kantajien vaatimusta ilmaisujen ”txakoli” ja ”chacolí” yksinoikeuteen perustuvasta käytöstä niiden alueella. Ne katsovat, että näillä lausunnoilla pyritään vahvistamaan ilmaisua ”txakoli”, ja vaaditaan yksinoikeutta siihen.

51 Ne toteavat lisäksi, ettei riidanalaisessa päätöksessä oteta huomioon tosiseikkoja ja oikeudellista tilannetta, joiden perusteella kantajilla on oikeus käyttää ilmaisua ”txakoli” yhtenä Baskimaata osoittavana merkintänä, ja siksi päätös merkitsee merkittävää ja perusteetonta syrjintää muihin Espanjan ja unionin viineihin ja maantieteellisiin alueisiin nähden. Kantajat esittivät lisäksi suullisen käsittelyn päättämisen jälkeen unionin yleiselle tuomioistuimelle asiakirjoja, jotka koskevat parlamentin kysymystä ja komission vastausta ja jotka niiden mukaan osoittavat, että niiden olisi mahdotonta puolustaa etujaan ilmaisua ”chacolí” käyttäviin tuottajiin nähden, ellei haettua tavaramerkkiä rekisteröidä.

52 SMHV kiistää nämä väitteet.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

53 Ensinnäkin on korostettava, että SMHV:n eri instanssit ja unionin yleinen tuomioistuin tekevät päätöksensä poliittisiin kannanottoihin nähden itsenäisesti.

54 Toiseksi on todettava, ettei haetun tavaramerkin rekisteröinnin epääminen vaikuta viinialan lainsäädäntöön perustuvaan yksinoikeuteen, joka kantajilla tällä hetkellä väitetysti on ja joka koskee ilmaisujen ”chacolí” ja ”txakolina” ja jopa ”txakoli” käyttöä, eikä siitä seuraa ilmaisun käytön sallimista muille toimijoille kuin niille, joilla tämän lainsäädännön nojalla on tämä oikeus, eikä se estä kantajia vaatimasta tämän lainsäädännön noudattamista. Tästä syystä unionin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei tarvetta suullisen käsittelyn uudelleen avaamiseen ollut ja päätti liittää edellä 51 kohdassa mainitut asiakirjat, jotka kantajat esittivät suullisen käsittelyn päättämisen jälkeen, oikeudenkäyntiasiakirjoihin.

55 Kolmanneksi on todettava, etteivät kantajat tarkenna väitettään syrjinnästä eivätkä ilmoita, mitkä ”muut viinit tai maantieteelliset alueet”, joiden se väittää olevan samassa tilanteessa, olisivat saaneet rekisteröityä tavaramerkiksi ilmaisun, joka ei ole alkuperänimitys tai suojattu maantieteellinen merkintä vaan perinteinen täydennysmerkintä. Erityisesti kantajien väitteestä, jonka mukaan kaikki perinteiset täydennysmerkinnät ovat kuvailevia ilmaisuja, joiden käyttö on varattu tietyille alkuperänimityksille, on huomattava, että tämä seikka on merkityksetön nyt käsiteltävän oikeusriidan ratkaisemiseksi, koska tämä yksinoikeus perustuu pelkästään viinialan lainsäädäntöön, vaikka kantajat pyrkivät hyötymään muun muassa yhteisön tavaramerkin rekisteröintiin perustuvasta yksinoikeudesta.

56 Koska kantajan viimeksi mainitut väitteet on myös hylättävä, kanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

57 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, ne on komission vaatimusten mukaisesti velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Álava, Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Bizkaia ja Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Getaria velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Czúcz Labucka O'Higgins

Julistettiin Luxemburgissa 17 päivänä toukokuuta 2011.

Allekirjoitukset